

EDINOST

Uredništvo in upravnstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnštvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Kočljive točke sodobne evropske politike

Kdo bi se ne zmisli takoj, ko prebere ta naslov, na žalost vedno nerazrešeni spor med Italijo in Jugoslavijo radi Albanije? Prerokovanje o gladki rešitvi, ki se naznanjala pred dobrim mesecem, se na žalost niso uresničila. V domačem italijanskem tisku je sicer stopilo to vprašanje v ozadje, toda tem bolj se z njim pečajo inozemski listi. Dokaz, kako je ta nesrečna država Albanija res ena izmed onih bolnih točk sodobne evropske politike, ki mogočno in vznemirljivo deluje na živce diplomatije. Pa mar ni bilo tako tudi že pred vojno, ali nismo imeli tudi tedaj ponovnih albanjskih kriz, ki so prav tako vznemirjale vsa predvojna Evropa?

Italijansko - jugoslov. spor radi te države je sedaj nekako na mrtvi točki. Take "mrtve točke" so sicer najkočljivejše in zato tudi najnevarnejše, toda ljub temu je slej ko prej gotovo, da je splošno zaupanje v mir tako trdno, da se mirna rešitev vsiljuje vsem, neposredno in posredno prizadetim.

Druga bolna točka sodobne evropske politike je Kitajska. Dežela je daleč v Aziji, toda rekli smo že, da dandanes ni več daljav, ki bi ločile ljudi kakor še pred sto leti. Poleg tega si stojita na teh kitajskih tleh nasproti največji in najsilnejši evropski državi — Rusiji in Angliji. Obe sta imeli svoje uspehe. Rusiji se je posrečilo organizirati kitajski jug in užgati ogenj kitajskega nacionalizma ter ga naperiti proti Angliji. Tej poslednji pa je na drugi strani uspelo zanetiti v Rusiji prijaznem taboru ogenj razkola, ki je zadobil svoj izraz v odpadništvu generala Čang-Kaj-Šeka, prejšnjega vrhovnega poveljnika kantonskih čet. Ta je osnoval v Šanghaju novo vlado, s katero se je postavil proti revolucionarni vladi v Hankovu, ki ji je do večerja zvesto služil. S tem je stopila kitajska zmešnjava v odločilno dobo in ves nadaljni razvoj dogodkov bo odvisen od spopada med četami odpadniškega generala in četami revolucionarne vlade v Hankovu, ki jih je poslala proti njemu. Ta spopad bo pač tudi več ali manj odločilna bitka med Rusijo in Anglijo na kitajskih tleh.

Isti dve državi pa si stojita nasproti tudi v Evropi sami, in sicer na vročih tleh baltskih držav Litve, Lotiške in Estonke. V Litvi se je izvršila, kakor znano, proti koncu lanskega leta revolucija, ki je vrgla z vladnega stola predsednika republike Grinusa in ministrskega predsednika Slezeviciusa. Njuna vlada je bila Rusiji prijazna in nova gospodarka Litve, predsednik republike Smetona in ministrski predsednik Valdemaras, sta izvršila revolucijo, da zrušita rusofilske socialistično vlado.

Načrt se jima je posrečil le v toliko, da sta zasedla vladne stolce, ne da bi bila mogla rešiti države iz težkega položaja, ki je nastal po tej revoluciji. Predvsem nista mogla odgovoriti prijateljske pogodbe z Rusijo, ki jo je bila sklenila prejšnja vlada. Je to neodpravičljivi spor s Poljsko radi Wilne. Na drugi strani pa so težke gospodarske in finančne prilike, ki so zelo povoljno netivo toliko za komunistično, kolikor tudi za fašistovsko propagando. To poslednje vzdržujejo stranke skrajne desnice, ki zahtevajo popolnoma avtonomen proračun. Začasno bodo uživale kolonije v kritje svojega neizogibnega proračunskega primanjkljaja podporo države. Vojaške stroške v kolonijah pa bo še nadalje krila država s svojimi dohodki.

V začetku se je mislilo, da je bila revolucija gg. Smetone in Voldemarasa delo nemške propagande. Razvoj stvari pa je pokazal, da ima tudi tu svoje prste Anglija in da gre tudi tu za dvoboj Rusija-Anglija. Cilj Anglije je znan. Hotela bi ustvariti od treh baltskih držav enoten blok, ki bi predstavljala napram Rusiji eno samo državo. Ta blok bi se potem podaljšal še na Poljsko in morda

tudi na Rumunsko. Na ta način bi bil ustvarjen pas zaveznikov proti Rusiji. Vsi naporji te poslednje pa gredo za tem, da se tak blok prepreči. In do sedaj niso bili naporji Rusije brezuspešni. Nevzdržni notranji položaj v Litvi, ki je uprizarila protirusko revolucijo, na eni in prijateljska pogodba z Lotvinsko na drugi strani dokazujejo to precej zgovorno.

V zadnjih tednih so se bile pojavile vesti o nekaki revoluciji v Ukrajini, ki da se hoče odcepiti od Rusije. Ukrajinci so eno izmed treh ruskih plemen (Rusi, Belorusi in Malorusi ali Ukrajinci). Razlikujejo se po govoricu približno tako kakor Slovenci in Hrvati. Ukrajinsko gibanje bi šlo za tem, da se Ukrajinci postavijo kot samostojni narod, po omenjenih vestih tudi kot samostojna država. Večina Ukrajincev je pod Rusijo, kjer tvorijo posebno zvezno republiko. Nekoliko milijonov jih je tudi na Poljskem, kjer tvorijo veliko narodno manjšino.

Vesti, ki smo jih zgoraj omenili, so govorile o odcepitvi one Ukrajine, ki je pod Rusijo. Toda izkazale so se za neresnične in zadnji vsesrski kongres je dokazal, da ni bilo nikakega podobnega vprašanja. Vsekaror bi zadelo podobno separatistično gibanje novo Rusijo na najobčutljivejše mesto in bi izzvalo dalekosežne notranje spremembe v centralistični smeri. Radi gospodarskih in političnih interesov se namreč Rusija ne bo nikdar odpovedala ne Ukrajini ne Zakavkaziju. Besarabija je slej ko prej ena izmed najnevarnejših točk evropske pozornice. Rusija stoji odločno na stališču, da ne priznava aneksije te dežele k Rumunski.

Tako vidimo torej, da se vlečejo bolne in nevarne točke sodobne Evrope od samega Petrograda do Albanije. Če je spor radi Albanije skrajno nevarčen, ni pa niti od daleč tako resen, kot so kronični spori na vzhodni ruski meji. Ozdraviti bi jih moglo le trajno pomirjenje med Rusijo in ostalo Evropo. To bi pomenilo, da bi se tudi Rusija pridružila ženevski Družbi nacij. Ali se stvari razvijajo v tej smeri? Pred dnevi se je govorilo tudi o tej možnosti. Mnogo pa bi se razjasnil položaj tudi že samo s tem, če se Rusija pridobi za udeležbo na razorožitveni konferenci, ki jo pripravlja Družba nacij.

Kralj bo prispel v Trst

24. maja t. l.

RIM, 27. (Izv.) Čeprav manjkajo še uradna potrdila, se vendar skoro z gotovostjo zatrjuje, da obišče kralj dne 24. maja Trst. V Trstu bo prisostvoval odkritju novega svetilnika zmage. Pod vodstvom prefekta in pokrajinskega tajnika fašistovske stranke se že sestavlja pripravljalni odbor za organizacijo dostojnega sprejema. Dosedaj še ni določeno, ali pride kralj v Trst po kopnem ali po morju, toda domneva se, da pride po morju v spremstvu velike eskadre vojnih ladij.

Nova uredba kolonij

Zakonski načrt predložen poslanski zbornici

RIM, 27. (Izv.) Minister za kolonije je predložil poslanski zbornici zakonski načrt o novi uredbi kolonij v Libiji. Po tem načrtu bodo postale kolonije juridične osebe, ki bodo imele popolnoma avtonomen proračun. Začasno bodo uživale kolonije v kritje svojega neizogibnega proračunskega primanjkljaja podporo države. Vojaške stroške v kolonijah pa bo še nadalje krila država s svojimi dohodki.

Komentar k listini dela

RIM, 27. (Izv.) Danes zjutraj je izročil državni podtajnik on. Bottai predsedniku vlade posebno brošuro, v kateri je ponatisnjena ustava dela s posebnim komentarjem k njenim 30 točkam. Predsednik vlade, ki se je izrazil zelo laskavo o publikaciji, je odredil, da se brošura prevede v angleščino, francosčino in nemščino.

Pomen dekreta

o uvedbi posredovalnih stanovanjskih komisij

RIM, 27. (Izv.) K dekretu o uvedbi posredovalnih stanovanjskih komisij prinaša današnja rimska "Tribuna" sledeči komentar:

"Z ravnokar izdanim dekretom se odpora sedanjim najemniški krizi na dva načina: 1) prisiliti se hoče hišne posestnike, da poskušajo pred izgonom najemnika poravnati spor pred posredovalnimi komisijami. Ker bodo te komisije sestavljene izključno iz fašistov, ne more biti dvoma, da bo njihovo delo rodilo obilnih uspehov in da bo najbrž odločilno za rešitev krize. 2) s tem, da se daje sodnikom možnost, da določijo primeren povisek najemnine. Jasno je, da bodo smeli sodniki uporabljati to možnost šele tedaj, ako se izjalovijo poskuski posredovalne komisije. V tem slučaju bo sodnik lahko razrešil spor s tem, da dovoli povisek najemnine, ki mogoče sicer ne bo odgovarjala željam najemnika, pa bo vendarle mnogo nižja, nego jo bodo neopravičeno zahtevali hišni posestniki. Novi dekret omejuje trajanje v njem zapadenih odredb od 31. decembra 1928. ter upošteva rapidno naraščanje vrednosti lire. Zato bo treba do tedaj urediti vse gospodarske odnoseja primerno novemu položaju lire.

Deleovanje žitne konferencie

RIM, 27. (Izv.) Danes je nadaljevala mednarodna žitna konferenca svoje delo. Agronomna sekcija je nadaljevala razpravo o genetiki. Profesor Stoklasa (iz Čehoslovaške) je poročal o novih znanstvenih ugotovitvah o redilnosti žita in o modernih kemično-bioloških metodah za povzdignje žitne produkcije. Profesor Dregor (iz Čehoslovaške) je razpravljal o borbi proti boleznim žita in žitnemu mrčesu.

Gospodarska sekcija je razpravljala o trgovini z žitom s posebnim oziranjem na carinsko politiko. Delegat Kanade Greenfield je poročal o konzorcijskih žitnih producentov v svrhu skupne prodaje žita.

Albanjski spor

in rimski listi

RIM, 27. (Izv.) Takozvani italijansko-jugoslovenski spor stopa, dasi samo v posredni obliki, zopet v ospredje v rimskem tisku.

Današnji "Il Giornale d'Italia" prinaša daljšo vest iz Madrida, ki vsebuje intervju, katerega je dovolila neka visoka jugoslovenska osebnost uredniku katalonskega lista "La Vanguardia". "Il Corriere d'Italia" prinaša iz Valone daljše poročilo svojega dopisnika o jugoslovenskih vojaških pripravah in naklepih proti neodvisnosti Albanije. O teh pripravah so omenjenemu dopisniku pripovedovali razne visoke albanjske osebnosti. "Il Lavoro d'Italia" pa prinaša v prevodu intervju, katerega je dovolil bivši italijanski ministrski predsednik Nitti pariškemu poročevalcu beograjskega "Vremena". Pred prevodom intervjuja pripbuje "Il Lavoro d'Italia" pod naslovom "Izdajstvo" oster napad proti bivšemu ministrskemu predsedniku ter zahteva, da se mora zopet sestati komisija za politične begunce ter odvzeti Nittiju italijansko državljanstvo. Vsi listi pa posnemajo po "Agenzi di Roma" primerjalno statistiko o položaju, katerega zavzemata italijanska in jugoslovenska trgovina z Albanijo.

Družba za gospodarski razvoj Albanije

RIM, 27. (Izv.) Danes popoldne sta se vršila v Rimu občna zbora delničarjev družbe za gospodarski razvoj Albanije ter albanске narodne banke. Podpredsednik družbe za gospodarski razvoj Albanije njegova ekscelencija Marij Alberti je podal obširno poročilo o delovanju obeh zavodov tekoni njihovega poldrugetnega obstoja. Poročilo Marija Albertija je bilo enoglasno odobreno od navzočih delničarjev.

"Tevere" in "Impero"

Intervencija on. Turati

RIM, 27. Pokrajinski tajnik fašistovskega novinarkega sindikata dr. Telesio Interlandi je ob priliki proslave obletnice ustanovitve Rima pozval rimske novinarje, ki so udruženi v sindikat, naj se udeležijo sprejema, ki se je imel vršiti dne 21. t. m. Ker se mnogi novinarji niso odzvali vabilu, je dr. Interlandi pozval novinarje, ki se sprejema niso udeležili, naj se pisмено opravičijo. Obenem je v listu "Tevere" obžaloval, da se mnogi novinarji niso udeležili manifestacije fašistovskih sindikatov.

Emil Settimelli, ravnatelj lista "Impero", ki je bil med odsotnimi, je predinočnjim v svojem listu ostro napadel dr. Interlandija radi njegovega poziva in radi pisanja v "Tevere". Interlandi je na napad odgovoril v svojem listu in je obenem izključil Settimellija iz sindikata "radi hude prekršitve disciplin". "Impero" sinoči ni molčal, marveč je še bolj ostro napadel Interlandija. Obenem sta dva druga glavna urednika izjavila v listu, da izstopata iz sindikata.

Glavni tajnik faš. stranke on. Turati je poslal danes Interlandiju naslednje pismo: "Ker je polemika med teboj in 'Imperom' zadobila tako obliko, da presega že meje strankine discipline, ti ukazujem, da odnehaš s polemiziranjem."

Arestacije v Firencih

radi komunističnih letakov

FIRENZE, 27. Tukajšnji kvestor je pred kakimi petnajstimi dnevi doznal, da so se po mestu razširjali komunistični letaki, v katerih so bile natisnane hude žalitve proti članom posebnega tribunala, radi razsodbje v procesu proti komunističnim kurirjem, in proti Mussoliniju. Ko je policija že uvedla preiskavo, so neznani prevratneži nalepili tekoni noči na zidove po mestu druge lepake, slične vsebine. Končno je oblast doznala, da je letake tiskal tiskar Filiberto Santerecchi in hišna preiskava, izvršena na njegovem stanovanju, je prinesla v tem pogledu neizpodbitne dokaze. Pri zasliševanju je Santerecchi povedal, da ga je pred kakimi desetimi dnevi obiskal neki zaupnik komunistične stranke, ki mu je naročil, naj tiska omenjene lepake in naj pripravi vse potrebno za izdajo najniške številke lista "Unità Comunista"; izročil mu je tudi rokopolis za neko drugo publikacijo z naslovom "Avanguardia Comunista". Policija išče sedaj omenjenega zaupnika komunistične stranke.

Čiščenje

RIM, 27. (Izv.) Danes zjutraj je sprejel predsednik vlade v palači Viminale fašistovska vodstva severnih pokrajin Aoste, Bergama, Brescie in Turina. On. Mussolini se je razgovarjal s člani pokrajinskih vodstev, o položaju in o potrebah njihovih pokrajin. Opozarjal je vodstva na predpise strankinega vodstva o čiščenju v stranki, češ da pod zastavo liktorskega sveženja ne sme biti prostora za dobičkarje in spletkarje.

"Sistiana" v Cape-Townu

CAPE TOWN, 26. (Izv.) "Sistiana", parnik tržaške paroplovne družbe "Sistiana", na katerem se nahaja bogata ploveča razstava italijanskih izdelkov, je dospel v Cape Town. S čimer je dosegel najskrajnejšo točko Afrike ter s tem zaključil svojo plobovo. Tekom svojega potovanja se je parnik ustavil v Suezu ter še nekatere drugih mestih na azijskem in afriškem obrežju. Iz Cape Towna se bo vrnil po docela drugi poti.

Mlad izumitelj

ZAGREB, 27. (Izv.) V vasi Kutjevo je že lansko leto 28-letni mehanik Krešimir Divljan prišel pri oblasti za patentiranje izuma za dviganje potopljiveh ladij. Te dni je neka nemško-ameriška družba ponudila Divljanu za njegov izum pol milijona dolarjev. Preizkušnje izuma se bodo vršile meseca junija.

Angleški parlament

Državni proračun in dogodki na Kitajskem

LONDON, 27. Včeraj je parlament spet pričel svoje delo. Razprava o državnem proračunu ne obeta biti preveč zanimiva, kajti stranke se očividno pripravljajo na boj, ki se bo gotovo vnel ob priliki razprave o novem zakonu, ki prepoveduje splošne stavke.

Državni podtajnik ministrstva za zunanje zadeve Locker Lampson je pred pričetkom razprave o državnem proračunu podal v spodnji zbornici poročilo o dogodkih na Kitajskem. Rekel je, da se v vojaškem oziru položaj med severom in jugom od sedaj še ni bistveno izpremenil. V dolini Jang-Tse je položaj še zmerom napet. Angleži, Francozi, Amerikanci in Japonci so zapustili že vsa mesta ob reki ter se umaknili v Šanghaj. Vožnjo po Jang-Tse-Kjangu še vedno ovirajo nacionalisti, ki streljajo na vsako tujo trgovinsko ladjo, tudi če jo spremljajo vojne ladje. V Nankingu se je položaj za tuje nekoliko zboljšal, odkar je Čang-Kaj-Šek prevzel oblast v svoje roke. Kar se tiče kitajske meščanske vojne, stoji angleška vlada na stališču nevtralnosti.

Med severom in jugom se je boj spet pričel. Iz Šanghaja poročajo, da je 2000 severnih vojakov na velikih čolnih in splavih skušalo prekorčiti reko pri Nankingu. Artiljerija na drugem bregu reke pa je otvorila ogenj ter potopila vse čolne. Vseh dvesto vojakov je utonilo.

Smrt novinarja

SPLIT, 27. (Izv.) Danes popoldne se je vršil pogreb pokojnega novinarja Vinka Kišića, urednika lista "Novo doba". V imenu novinarjev je pred redakcijo lista "Novo doba" govoril član zagrebške sekcije "Jugoslovenskega novinarskega udruženja" Vodlaska. Drugi govornik je bil mestni župan Taragalla. Krsto so nosili splitski novinarji.

Jugoslovenska letalca v Bombaju

BEOGRAD, 27. (Izv.) Komanda zrakoplovstva je danes zvečer prejela nastopno brzojavko: "Javlja se iz Karačija dne 27. aprila, da sta jugoslovenska avijatika, kapetan Sondernmayer in poročnik Bajdak, dospela v Karači včeraj, dne 26. aprila ob 14.15. Danes, 27. aprila pa sta ob 9. dopoldne nadaljevala svoj polet v Bombay."

BEOGRAD, 27. (Izv.) Jugoslovenska avijatika sta najbrž že dospela v Bombay. Po sedanjih poročilih se je njun polet izvršil brez vsakega defekta, dasi jima je na poti preko puščave zelo nagajal droben pesek, ki je padal v aparat in sta trpela radi silne vročine tako, da sta mogla leteti samo od 3. ure zjutraj do 10. dopoldne.

Boji v Mehiki

NEW YORK, 27. Iz Mehike poročajo, da so se uporniške tolpe v gorovju Lapenuela upirale celih pet ur vladnim četam. V boju je padlo kakih 60 upornikov.

Pri Las Salas, v državi Guajuato, so tolovaji napadli vojaški vlak, ker so ga zamenjali s potniškim. Vojaki so pobili deset roparjev. Tekom spopada sta padla tudi strojevodja in en vojak.

Poplave v Severni Ameriki

350 mrtvih - šest mest pod vodo

PARIZ, 27. "New York Herald" poročajo iz Memphisa v Združenih državah, da je vodovje Missisipija podrla velik železniški most.

Voda je poplavlila nove obširne planjave v državah Missisipi, Arcansas in Luisiana. Število mrtvih znaša po dosedanjih podatkih 350, dočim je na stotisoče ljudi brez strehe. Šest novih mest, ki leže v dolini, je včeraj poplavelo vodovje.

Ker grozi tudi New Orleansu nevarnost, je guverner Luisiane prosil vlado za dovoljenje, da sme porušiti nasipe severno od mesta, da se bo voda lahko svobodno odtekala.

Drobne vesti

— Polkovnik De Pinedo namerava nadaljevati svoj polet že 3. maja. Sedaj čaka v New Yorku na svoj novi hidroplan "Santa Maria II".

— V Neaplju je policija aretirala 38 oseb, ki so hotele s ponarejenimi potnimi listi odpotovati v Ameriko. Večinoma so to reveži, ki so se pustili opehariti od brezvestnih sleparjev.

— Osebnostne izkaznice bodo po italijanskem zgledu uvedli tudi na Madžarskem.

— Genovski list "Lavoro" bo najbrž v kratkem pričel spet izhajati.

— Francoski zunanji minister Briand je včeraj praznoval petindvajsetletnico svojega udejstvovanja na političnem polju.

— Predsedniške volitve na Čehoslovaškem se bodo vršile po vsej priliki 24. maja.

— Pripravljalna komisija za razorožitveno konferenco je zaključila svoje delo, ki ni obrodilo nikakršnega resnega uspeha.

— Najboljša ameriška letalca Noel Davis in Stanton Wooster, ki sta se pripravljala na direktni polet New York-Pariz, sta se predvčerajšnjim ponesrečila. Padla sta z letalom v vodo in utonila.

— Manjšinam prijazne šolske odredbe na Poljskem. Te dni je na min. izdalo odredbo z dalekosežnimi izjavami glede jezikovnega poučevanja v dvojezičnih šolah. Tujejezik šole so le manjšinske šole Nemcev, Judov, Malorusov in drugih narodnih manjšin se lahko odslej naprej poslužujejo svojega jezika ne le pri poučevanju v šoli ampak tudi v upravnem postopanju z državnimi oblastnjami.

O uporabnosti statističnih podatkov

Ze ponovno sem imel priliko opozarjati na razne nedostatke glede statističnih podatkov o naših krajih. Tako sem pri ocenjevanju knjige prof. Livija Livija "Gospodarstvo Julijske Dežele v l. 1926" pogrčal enotnosti v načinu zbiranja podatkov za posamezne pokrajine, tako da ni mogoče v vsakem oziru primerjati podatke za Tržaško pokrajino s podatki za Pulsko, Reško ali Videmsko pokrajino.

Veliko večji so nedostatki, ki sem jih izsledil v "Mesečnem statističnem vestniku" (Bollettino mensile di statistica), ki ga izdaja osrednji zavod za statistiko v Rimu. Tu manjka predvsem doslednost v poimevanju. Ime "Julijska Krajina" (Venezia Giulia) je kakor harmonika, enkrat se nanaša na večje, potem zopet na manjše ozemlje. Zadrška pokrajina je največkrat združena s to "Julijsko Krajino" v en "compartimento", figurira pa tudi kot samostojen "compartimento Dalmacija". Sedanja goriška pokrajina sploh ne spada pod "Julijsko Krajino", temveč z Videmsko pokrajino, s katero je bila združena do konca 1926. pod "compartimento Veneto" ali "Venezia Euganea".

Toda ne samo glede poimevanja, temveč tudi drugače so ti podatki kritičnega presojanja potrebni. Tako je že prva številka tega Vestnika poročala, da je za Julijsko Krajino (t. j. za Istrsko, Pulsko in Reško pokrajino) pridelale pšenice v l. 1926. izkazal 31% povisa, napram pridelku v l. 1925, pridelan rži 55%, ječmena 56%, ovsa 57% in koruze 30% povisa, dočim je celotni pridelale Italije izkazal 8%, 9%, 14%, 3% zmanjška, odnosno za koruzo samo 3% prirastka.

Spričo take disonance bi bil vsaj majhen komentar na mestu. Kajti težko verjetno je, da so bile vremenske razmere tako različne. Radi tega so ali podatki napačni, kar pa ne moremo smatrati za verjetno, ali pa so se l. 1926. podatki zbirali drugače kakor l. 1925?

Tudi v letošnji marčni številki Vestnika sem izsledil računsko ali tiskarsko pomoto, na mestu namreč, kjer pravi, da je število konkurzov v februarju 1927. za 10% večje od števila v istem mesecu lanskega leta, dočim lahko čitatelj z enostavnim računom iz podanih podatkov ugotovi 19% prirastek.

Toda dočim si čitatelj sam lahko popravi nedostatek kakor zadnji, bo ostal popolnoma nezmožen spričo slučajev, kakor jih je prinesel «Annuario Statistico Italiano» (2. serija IX. sv. leta 1922-1925), ki ga je obelodanil decembra 1926. osrednji statistični urad v Rimu, kateri je neposredno podrejen predsedstvu ministrskega sveta. Na strani 237 in sl. so podatki za plovni promet v glavnih pristaniščih Italije.

Iz teh razčitaj, da je l. 1925. (za prejšnja leta bi bila izvajanja slika) pristalo v Trstu 13.498 ladij in izkrcalo 761.590 potnikov, odplulo pa 13.508 ladij s 767.193 potniki, tako da je znašal celotni promet 27.006 ladij z 1.528.783 potniki.

V Reko je priplulo 5478 ladij s 237.781 potnikom, odplulo pa 5461 ladija z 208.753 potniki, tako da je znašal celotni promet 10.039 ladij s 446.534 potniki.

Gotovo mora biti Tržačan ali Rečan ponosen, ko čita ta krasna števila. In ta ponos bo še večji, ako jih primerja s podatki za največje italijansko pristanišče Genova.

V Genovu je namreč po isti statistiki priplulo l. 1925. manj ladij celo nego v Reko, in sicer samo 5162 ladij s 66.143 potniki, odplule pa so 5103 ladije s 65.369 potniki. Celotni promet je znašal 10.245 ladij s 131.512 potniki.

Toda njegov ponos se bo precej omajal, ko čita dalje, da je vseh 27.006 ladij, ki so tvorile promet tržaškega pristanišča, imelo samo 7.891.238 čistih registriranih ton, torej povprečno manj nego po 300 ton, in da so pripeljale odnošne odplule samo 2.857.303 tone blaga, torej povprečno po 100 ton. Enako ponižni so podatki za Reko: 10.039 ladij, ki so tja priplule ali od tam odplule, je imelo 3.066.605 reg. ton ali vsaka povprečno manj nego po 300 ton, prepeljale pa so 710.289 ton blaga ali vsaka povprečno po 70 ton; dočim so podatki za Genovo dokaj povoljniji: 10.245 ladij je imelo 16.382.754 reg. ton ali povprečno po 1600 ton, prepeljale pa so 8.248.830 ton ali povprečno po 800 ton blaga.

Od kod torej ta čudna igra števil? Odgovor na to je podal vsaj glede Trsta pred kratkim tujakšnji dnevnik «Popolo di Trieste». Za podatke o Trstu so vpošleli pač tudi «tramvajski» promet po morju za Miljani in drugimi bližnjimi kraji. In sliče, si moramo razlagati tudi veliki in obenem neznatni promet v reškem pristanišču.

Ta neenotnost v zbiranju podatkov pa se nadaljuje. Tako je letošnja februarška številka statističnega Vestnika (Bollettino mensile di Statistica) na str. 108—123 podal sledeče podatke za plovni promet v letu 1926.: za Trst 27.438 ladij z 8.187.124 reg. toni, 2.518.026 ton blaga in 1.700.099 potnikov; za Reko 12.031 ladija s 3.373.772 reg. tonama, 745.054 tone blaga in 430.495 potnikov; za Genovo 10.161 ladija s 17.307.365 reg. tonami, 7.551.359 ton blaga in 161.922 potnika.

Ti podatki v Vestniku pa izkazujejo še drug nedostatek, na katerega je pred tednom dni opozoril R. Maineri v «Piccolu della Sera».

Po tej statistiki namreč, ki se opira na podatke carinskih uradov, je znašal za Trst uvoz po morju 1.538.430 ton, izvoz pa 979.506.

Po podatkih, ki jih je z naravnost vzorno hitrostjo objavila tržaška trgovska zbornica že prve dni januarja, je znašal uvoz 1.491.580, izvoz pa 934.482 ton. Razlika je torej pri uvozu 46.950 ton, pri izvozu 45.113.

Razlika je vsekakor prevelika, da bi se dala utemeljiti z morebitnimi razlikami v metodi, kako se zbirajo podatki.

Enako nesoglasje je tudi v podatkih za l. 1925., tako da je po statistiki carinskih uradov padel promet v tržaškem pristanišču v zadnjem letu za 346.278 ton, po statistiki trgovske zbornice pa za 423.480 ton.

Končno hobeval se omeniti knjižico «Prebivalstvo občine Reke 1. januarja 1925», ki je izšla pred kratkim. Knjižica ima biti nekako dopolnilo k znani knjižki o ljudskem številu v Julijski Krajini 31. decembra 1921., v marsičem pa ne bo s pridom služila svojemu namenu, ker so podatki zbrani z drugačnega stališča. To velja predvsem glede «občevalnega jezika», ki se za Julijsko Krajino nanaša na italijanske državljane, dočim upošteva statistika o Reki vse prebivalstvo brez razlike državljanstva. Toda tudi te podatke mora čitatelj enako

previdno sprejeti kakor svoječasno podatke o «občevalnem» jeziku v ostalih krajih Julijske Krajine.

Politične beležke

Vprašanje uničenja vojnega materiala v Avstriji

Koncem lanskega leta je avstrijska vlada naznanila, da bo predložila zbornici zakonski načrt za uničenje vseh strojev, ki rabijo za proizvodnjo vojnega materiala in katerih je še mnogo v Avstriji. Toda ta predlog, ki je vzbudil veliko nezadovoljstvo med avstrijskimi industrialci, do sedaj ni bil še predložen zbornici. Nedavno je sicer avstrijska vlada zaslegla v dunajskem arzenalu vse orožje, ki je bilo še spravljeno tam, v ostalem pa se namera avstrijske vlade ni še izpolnila. Po novih volitvah bo vprašanje razorožitve brez dvoma zopet prišlo na površje in bo gotovo prvo zunanje-politično vprašanje, ki ga bo morala rešiti nova vlada.

Sotrudnik dopisnega urada «Centropress» se je informiral o tem vprašanju pri diplomatskih zastopnikih raznih držav, od katerih je zvedel, da je prejšnja avstrijska vlada naprosila mednarodno komisijo za odlog glede izvršitve zakonskega načrta o uničenju vojnega materiala in zaplambi orožja, s katerim se razpolaga socialno-demokratska revolucionarna organizacija. Vlada je utemeljila svojo prošnjo z razlogi notranje-političnega značaja, češ da bi odobritev omenjenega zakonskega načrta prav lahko dovedla do nevarnih nemirov v državi, ki bi se utegnili razviti v pravcato meščansko vojno. Da ta možnost ni izključena, so pokazali dogodki preteklega meseca v dunajskem arzenalu. Merodajni činitelji so vzeli v poštev ta razlog in so dovolili avstrijski vladi, da odloži vprašanje razorožitve do volitev, po katerih pa bo morala brez nadaljnega obotavljanja predložiti tozadevni zakonski načrt zbornici v svrhu odobritve. Potem bo morala vlada poskrbeti, da se uničijo vsi stroji za proizvodnjo vojnega materiala — teh strojev je v Avstriji kakih 6000 — in bo morala zapleniti vse zaloge orožja, brez ozira na to, čigave so. Brez dvoma bo avstrijska vlada skušala za vsako ceno rešiti to nalogo, ki je zelo težka, kajti dunajski delavci se ne pustijo razorožiti in se zato odločno protivijo vsaki nadaljnji zaplambi orožja. Zato je zelo verjetno, da bo njihovo zadržanje dovedlo do težke krize.

Ruske visoke šole

Komisar za narodno prosveto Lunačarskij je pripravil obširen referat o splošnem stanju šol v sovjetski Rusiji, ki ga je prečital na zadnjem sovjetskem kongresu v Moskvi. Referat vsebuje mnogo zanimivih podatkov o ruskih visokih šolah. V njem pravi Lunačarski, da je glavna naloga oktobrske revolucije na prosvetnem polju bila ta, da pripravi in vzgoji nov kader delavsko-seljaške inteligence. «Podelavčenje» in «poseljačenje» visokih šol so boljševiki izvedli potom izbira in dijakov po njihovem socialnem stanju in s povzdigo delavskih fakultet. Po tem načrtu delajo tudi sedaj. V šolskem letu 1926-27 se je vpisalo na sovjetske visoke šole nad 30.000 slušateljev, ki so sami delavci ali pa sinovi delavcev; le-ti tvorijo četrtino vseh visokošolskih dijakov. Kmetjskega stanu je okoli 31.000 dijakov, t. j. okoli 26 odstotkov vsega dijaštva. Potemtakem znaša število dijakov delavsko-seljaškega pokolenja 51 odstotkov vsega dijaštva. Nad 15 odstotkov dijakov je organiziranih v komunistični stranki, 16 odstotkov pa je organiziranih v komunistični omladinski organizaciji «Komsomol».

Sedaj je v sovjetski Rusiji 71 visokih šol s 153 fakultetami. Ena od teh univerz, in sicer ona v Samarskem, ki ima samo medicinsko fakulteto, bo letos ukinjena. Na sovjetskih univerzah študira letos okoli 110.000 slušateljev, profesorjev in docentov pa je okoli 11.000. Povprečni plača profesorja za 6 tedenskih urnih ur znaša od januarja t. l. 110 zlatih rubljev mesečno. Docenti prejemajo za enako število urnih ur 70 rubljev mesečno. Lunačarskij priznava, da se njihovo gnotno stanje ne more smatrati za zadovoljivo. Za vseučiliščne profesorje se pripravljajo letos 1.250 kandidatov, ki bodo morali po-

leg običajnega izpita položiti tudi razgovore iz marksističnih nauk.

Delavci se pripravljajo na sprejem na univerzo na takomimovanih delavskih fakultetah, na katerih je letos vpisanih okoli 25.000 dijakov; večerne fakultete obiskuje kakih

DNEVNE VESTI

Prodajal davek na vino v steklenicah

S 1. maja stopijo v veljavo določbe kr. odloka od 16. IV. 1927. št. 43731. Med drugimi določbami je tudi ena, ki se nanaša na vino v steklenicah (vini spumanti in bottiglia). Do sedaj se je plačevalo 3% prodajnega davka, a od 1. maja dalje se bo plačevalo le 1%, in to za prodajo v državi kakor tudi za uvoženo vino. Davek se bo plačeval tudi v bodoče z znamkami, ki se prilepijo na podpisani račun, ali pa potom pošte. Odpravljena je dolžnost odračunavanja pristojbin na prodajo s strani izdelovalcev ali pridelovalcev konsumatorov, bodisi da se vrši prodaja direktno ali potom podružnic, agentov, zastopnikov in posredovalcev.

Kozji davek

Iz tolmarskih hribov nam pišejo: Kot se doznava iz zanesljivih virov, bo določevala posebna komisija gozdne urada zone, kjer se bodo smele pasti koze, kjer je bilo to že določeno, a ne po vseh vaseh tolmarskih gor. Najbrže pa one določbe sedanjega komisija ne bo odobrila povsem. Poudariti se mora, da za nas to določevanje ni posebne važnosti. Naj se določijo kakršnekoli zone in kjerkoli, pa tudi po najlepših vrtovih in sadowanjkih, nam to z ozirom na obdržanje koz ni nič ne koristi. Za pašnjo koz se nihče ne bo potegoval, če davek na kose ne bo omiljen. Glavno in najjačje vprašanje za nas je omiljenje davka na koze, kjer so toliko davku se ne izplača rediti, kajti one pri nikiki krmi ne prinašajo toliko, da bi jih bilo vredno držati. Koza je velikega življenjskega pomena in velik pripomoček revnim stanovalcem v naših pustih Alpah. Vzdrževanje koz ne stane skoro nič, ker se pase leto in zimo na prostem. Le v prav hudih zimskih dnevih ji je treba vreči kako malenkost.

Cemu naj nam bodo obširne alpske planine? Ves užitek po njih zavisi od koz. Ovca se povsod ne more pasti, kajti prestrimih njegov ne more preplezati. Tudi ona ni zmorna tako spretno iskati hrane med kamenjem in razpokami. Nesprotno se pa o pašnjo ovce more govoriti le v poletnem času. Kakor hitro pritise mraz in zapade sneg po gorah, ovca se ne napase več zunaj. Čez zimo pa jo je tako, večinoma hraniti, tudi če gre kak dan ven.

Jasno je, da se v prvi vrsti išče upoštevanje razmer v naših hribovih in ne kakere dovoljenja, kje in kod se sme o pasti koze. Priporočljivo bi bilo, da se določijo za pašnjo koz gotove alpske zone, kjer ostanje koze leto in zimo, ne da bi prihajale v bližino gozdov in se pri tem omili primerno davek na koze.

Opomba uredništva: Člen 2. postave z dne 16. januarja 1927 št. 100 določa, da se ne plača za one koze davek, ki se ne pasejo v grmičevju, priznanem od gozdnega odobro, priznanem za zemljišče. Koze, ki se pasejo v takim svetu ali pa še celo v gozdovih, bodo morale plačati kozji davek. Skrb kozorejcev se bo morala usmeriti v tako smer, da bodo deželni gozdni urad pri določevanju ozemlja, zaraščene samo z grmičevjem, upoštevali potrebe gorskega prebivalstva ter da bo dopustil čim širše ozemlje, kjer se bodo lahko koze pasle ne da bi bile podvržene davku. Dobili smo iz raznih krajev dopise, kjer prizadeti kozorejci tožijo nad ostoprostjo in visokostjo davkov. Vsem odgovarjamo enako: Za kozjo pašnjo v gozdovih se ne da zaenkrat ničesar doseči. Vse koze, ki se bodo pasle v gozdovih bodo podvržene davku na koze. Pri pašnji v svetu, poraščnem z grmičevjem, pa bodo morali združeni kozorejci neposredno ali pa potom županstva vplivati na pokrajinski gozdni odbor, da dopusti kozjo pašo. Goriški pokrajinski odbor še ni začel poslovanja. Pokrajinski komisar je sicer imenoval od svoje strani zastopnike pokrajine, a to je do sedaj vse.

RAZSTAVA ROČNIN DEL

Razstava ročnih del se bo vršila v telovadnici zasebne šole pri Sv. Jakobu v soboto 28. t. m. od 14. do 18. ure, v nedeljo 1. maja od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure ter v ponedeljek 2. maja od 9. do 12. in od 15. do 18.

Dela za razstavo se sprejemajo še danes in jutri dopoldne v društveni pisarni. Z. D. U.

POZDRAVI IZSELJENCEV

Staršem, bratom, sestram, sorodnikom ter prijateljem in znancem pošiljajo najlepše pozdrave in voščila iz Santosa (Brazilija, datum 4. t. m.) sledeti izseljenci iz naših krajev:

Ignac Antončič, Brestovica; Alojzij in Anton Legiša, Vižvile; Franc Premru, Anton Jež, Vipava; Alojz Jeraj, Griznik, Dutovlje; Franc Perhavec, Vatovec, Anton,

7000 slušateljev. Po podatkih iz preteklega šolskega leta niso absolventi delavskih fakultet zdaleka tako zreli za sprejem v univerzo kot oni dijaki, ki so redno dovršili celo srednjo šolo. Zato bo učna doba na delavskih fakultetah povišana od 3 na 4 leta.

Sila Stanko, Benčič Jožef, Lipold Milan, Viktor Cerkvenik, Gor. Vreme; Antonija Tomine, Pozrl Franciška, Jamlje; Franciška Fietur, Nemška vase; Karla Stekar, Brda-Kojsko-Hum; Amalija Vitez, Brestovica pri Sežani; Mihael Nedok, Dane; Alojz Svetina, Dane; Marta Travižan, St. Peter pri Gorici; Sebastijan Mozetič, Bilje; Karl Paulietič, Karl Klaj, Roč-lstra; Brajkovič Matija, Sverko Gregor, Lanišče; Jožef Čeper, Ivan Čeper, Gor. Ležace; Lehan Venceslav, Raholin Gašper, Fortunat Jožef, Ročinj ob Soči; Jožef Sedevečič, Franc Hummer, Banjšica; Franc Gustinčič, Zavrhek; Milovec Stanko, Bistrica; Grgič Franc, Bernetič Karl, Bazovica; Vujčič Tomaž, Uršnik Tomaž, Poljane; Karl Ambrožič, Andrej Hec, Franc Stančič, Karl Novak po domače Urlaub, Dolnje Vreme; Kristijan Makuc, Kronberg pri Gorici; Josip Svetina, Anton Nedoh, Dane; Anton Klemenc, Postojna; Silvia Brumk, Gor. Vreme.

Na poti v Ameriko pošiljajo staršem, ženam, bratom, sestram, fantom in dekletom ter tudi «Edinosti» najprijetnejše pozdrave podpisani izseljenci: (Neapelj, 24. IV. 1927.)

Rutar Ludvik, Rutar Andrej, Janes Ivan, Lehan Andrej, Ivan, Anton bratje, Kozovaz Anton, Kragelj Andrej iz Poljubinja, Klinkon Anton, Janes Jakob, Klinkon Ivan, Jelincič Matija, Zabče, Bajt Ivan, Bajt Anton, Melinc Anton iz Dolja, Kaučič Ivan, Klinkon Anton, Tolmin, Lehan Ivan, Cadrj, Golja August, Selo, Dachskobler Alojz Hum, Kikelj Franc Strišče, Rutar Janez, Lubin, Križnič Mihael, Avče, Čotič Peter St. Peter pri Gorici, Bizjč Alojz Vipava, Jan Peter Trikuš, Podgornik Alojz Lokavec, Trumovec Janez, Dol. Trebuša, Karloč Angela, Gojače, Cigoj Ivana, Cigoj Malka, Černič, Pavlovič Matija, Petelinje, Rebec Marija, Rebec Andrej Korenje, Lozar Ida, Lozar Ivana, Vrtovin, Budihina Karla, Miren, Skok Danilo, Kozman Anton, Postojna, Bernetič Andrej Bazovica, Bernetič Franc Rodik, Dvaški Alojz Buzet, Sv. Marko, Nežič Piro Buzet Sv. Marko, Besa Andrej Bukovica.

Iz tržaškega življenja

Poskusen samomer

V pomladi svojega življenja, ko bi morala najbolj zaupati v svojo usodo, se je 20-letna Olga Kostanjevec, stanujoča v ulici Panfilo Castaldi št. 11, pustila iz nernanih vzrokov obvladati od žalostnih misli, iz katerih je dozor obupen, a brez dvoma nepremišljen naklep: zapustiti za večno ta božji svet. In ta svoj naklep je malotrna Olga hotela izvršiti večeraj popoldne. Izrabišči okoliščin, da je ostala sama doma, je zaplenila na ročnem ognjišču nekoliko oglja, zaprla vrata in okna, legla na posteljo in čakala da bi strupeni ogljenčev dvokis privlačil koščeno belo ženo, ki bi naj jo odvedla v večnost. Toda to pot ji je bela žena prizanesla, kajti domaći so čez kake pol ure prišli na sled obupnemu dejanju mladenke in so naglo poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje. Temu se je posrečilo, da je rešil že nezveste Olga iz neposredne smrtne nevarnosti; nato jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico. — Zdi se pa, da ne bo hudega; ako ne nastopijo kakšne komplikacije, bo mladenka tekem 8 dni že lahko zapustila bolnišnico popolnoma ozdravljena. Upati je pa, da se potem ne bo več tako lahkomišno igrala z življenjem.

Huda nezgoda kmeta

46-letni kmet Fran Fabčić iz Senožeč je večeraj predpoldne sekal v gozdu blizu Lokve velik hrast. Po večernem delu se je mogočno drevo končno zamajalo in padlo, a pri tem je zadelo Fabčića, ki se ni utegnil pravočasno umakniti na varno. Nesrečni mož je obležal pod deblom nevarno poškodovan; zlomljena mu je bila leva roka na dveh mestih, poškodovan mu je bil prani koli in poleg tega je zadobil tudi notranje poškodbe. Siromak je bil prepeljan v mestno bolnišnico kjer so ga sprejeli v kirurški oddelk Njegovost stanje je zelo nevarno.

Padla z drugega nadstropja in ostala nepokodovana

Večeraj zjutraj se je dogodila na Kontovelu nenavadna nesreča, ki je vzbudila med tamonjnim prebivalstvom veliko začudenje. In to povsem upravičeno, kajti slučaj je brez dvoma zelo redek v kroniki nesreč. Komaj 2-letna Leonilda Guat, stanujoča v hiši št. 131 omenjene vasi, se je med igro v sobi skobacala na stolico pri oknu in od tu na podboj okna. Predno je mati, ki je za čas popravljala po sobi, utegnila priskočiti, je mala Leonilda izgubila ravnotežje ter

padla skozi okno z višine drugega nadstropja na cesto. Kakšni občutki so ob tem prizoru obšli ubogo mater, je pač težko opisati. — Reva je vsa obupana hitela na cesto, kjer je v duhu videla svojega otroka nezvestnega, morda že mrtvega, v luži krvi. Toda usoda ji je prizanesla ta udarec. Dasi je padla z višine kakih 8 metrov, je mala Leonilda po čudežnem napetosti ostala popolnoma nepokodovana; le prestrašila se je precej, pa je kmalu zopet prišla k sebi, še predno je dospel zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta.

Avto ga je podrl

Ko je 17-letni dijak Rihard Jakopich, stanujoč v ulici Commercial št. 194, večeraj zjutraj šel po ulici S. Anastasio, ni zapazil javnega avtomobila, ki je privozil za njim s trga Scrocola. Šofer, 23-letni Marijan Pogatschnig, stanujoč v ulici S. Francesco št. 6, je sicer ponovno oddal svarilno znamenje s trobljo in je naposled, ko je videl, da se mladenič ne umakne, stisnil zavore. Toda kljub temu je avto zadel dijaka in ga podrl. Pri padcu se je siromak precej hudo pobil po glavi in levi roki. Z istim avtomobilom je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kakih 14 dni.

Nevaren padec kolezarja

Ko je 28-letni carlinski stražnik Fran Riccardi, stanujoč v ulici Cavazzani št. 1, večeraj popoldne vozil s kolesom skozi predor Sv. Vida, je na ovinku blizu izhoda zavozil v tramvajsko tračnico ter telebnih s tako silo na cesto, da je obležal nezvesten. Neki mladenič, ki je bil priča nesreči, je poklical na lice mesta zdravnika rešilne postaje, ki je ugotovil, da se je Riccardi hudoročil na desnem sencu ter si nevarno pretresel možgane. Siromak je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v zelo nevarnem stanju v kirurški oddelk.

Slabo je začel

Ker se je izdajal za agenta neke tržaške zavarovalne družbe in je pod to pretežno izterjal od Ivanke Cociančič, stanujoče na Vrde-Brandesia št. 854, zavarovalnino v znesku 50 lir, ter je skušal na sličen način oslepariti tudi Celestino Turco, stanujočo istotako na Vrde-Brandesia št. 854, je bil predvečernjim aretiran 18-letni zasebni uradnik Vincenc S. Mladenčič je dejanje priznal. Bil je odveden v zapor.

TELESNA VZGOJA

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE.

Tehtnično vodstvo nogometa.

(Poročilo seje dne 26. 4. 1927.)
Odobrenje tekme: II. divizija: Rocol - Sv. Ivan 1-1. Rezerve: Prosve- ta - Rocol 2-0 (ker je Rocol zapustil igrišče 2' pred koncem tekme); Obzor - Sparta 4-0; Opčine - Sv. Ivan 2-0 (forfait).

Ukor igralcu: Kurent (Sv. Ivan) radi nekorektnega vedenja napram soigralcu.

Nedeljske tekme: I. divizija: igr. Trstenik: Tommaso - Obzor (sodi S. Novak) ob 16. Finalna tekma II. divizije: igr. Bazovica Rocol - Sv. Ivan (sodi G. Smerdel) ob 15.

Rezerve: igr. Obzor: Rocol - Obzor (sodi G. Verč) ob 14; igr. Adria: Prosve- ta - Opčine (sodi G. Pertot) ob 14; igr. Adria Sv. Ivan - Sparta (sodi G. Škerjanc ob 16.

Redovanje rezerv:
Obzor 2 2 — — 8:1 4
Opčine 1 1 — — 2:0 2
Rocol 2 1 — — 1:3 2
Prosve- ta 1 — — 1:3 4 2
Sparta 2 1 — — 0:4 0
Sv. Ivan 2 — — 2:1 5 0
T. V. N. - S. S.

S. D. Adria.

Danes zvečer ob 8. uri in pol naj bodo vsi člani in članice pri Sv. Jakobu, da se dostojno proslavimo od našega kapetana Sakside, kateri odhaja. Prijatelji društva so dobrodošli.

M. D. P. Opčine.

Danes zvečer ob 8.30 se vrši v društvenem prostoru skupni sestanek. Prosi se članstvo, da se sestanka v čim večjem številu udeleži. — Odbor.

Vesti iz Istre

IZ BUZETA.

Lanskega leta v avgustu je začela pri nas delovati Buzetaka mlekarica zadruga v Sv. Martinu. Menda je to prva registrirana mlekarica v Istri, privatnih mlekaric je seveda dokaj veliko število. Tudi na Buzetščini imamo tri privatne mlekarice, katere delajo konkurenco naši mlekarški zadrugi. Vendar se počasi razvija. Ker so tukaj pri nas razmere za mlekarstvo zelo ugodne. Čeravno se nitamo prvotnih krav za mleko, ni ene priznane mlečne pasme, vendar imamo dobro mleko, katerega gre večinoma v Trst. Naša mlekarica tudi pošilja svoje mleko v Trst v Puljo, a dela tudi siri in maslo dobre vrste. Zadruga je poslala svoj siri in maslo na razstavo v Firence, kjer je bilo naše maslo priznано za izvrstno in tudi nagradeno z lepo diplomom z zlato medaljo in zlatim križem. Mi se priznanja in odlikovanja prav veselimo, a ob obenem častitamo zadrugi na uspehu. Le naprej! A dolžnost je vseh nas, da jo podpiramo.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Za trgovce

Trgovci, vojni invalidi, vpisani v goriški odsek državnega udruga invalidov, se vabijo, da se zglasijo do 30. t. m. na sedežu udruga v ulici Dante št. 12 od 11. do 12. ure predp., kjer dobe važna poročila.

BILJE.

Zadnja «Goriška straža» že zopet preceja našo prireditel, ki se je vršila dne 3. t. m. To pot pa celo bolj analitično. G. dopisnik pri spominu na lakaste čevlječke kar spati ne more. Nočem več otvarjati dalje polemike, ker vem da se mu že otroci smejejo. Pozivam ga pa, naj odpre vizir, da bomo vsaj vedeli kdo je ta slavni ljubitelj ženskih obuv.

Kristili Soller.

DREŽNICA.

Naša vas se nahaja pod visoko Krnovo steno, stisnjena med gorami. Človek bi dejal, da je prav nekako ločena od ostalega sveta, da skoraj ne pride z njim v dotiko. Res je, da tuji in zunanji dogodki le malokdaj obidejo našo vas. Razen kakih trgovcev, bodisi živinskih ali onih, ki hodijo kupovati naše mlekarke izdelke, ter one pašiče kramarjev nas ne obidejo nikdo. Vendar mi se kljub temu zavedamo našega življenja, naše potrebe po tem ali onem in živimo ter delamo, kolikor se seveda da. — Naše kulturno društvo je imelo zadnje čase lep društven večer, na katerem je naša mladina pokazala po čem stremljena duša, t. j. predvsem po «kulturi». Društvo tudi sedaj ne spi ter se pridno pripravlja na neko novo stvar, na igro «Moč uniform», s katero zopet priseneži v prvi vrsti nas vaščane, zraven tega pa tudi one, ki nas bodo obiskali v naši vasi. — Toliko o kulturnem delu naše mladine.

Tudi v gospodarstvu gremo vzporedno z drugimi vasi in našim kmetom. Naša mlekarica izdeluje že dolgo časa svoje mlečne izdelke, ki se po vrednosti lahko merijo z marsiškimi. Škoda le, da se težko spravijo na trg. — Seveda tudi v njenem obratu je marsikaj pomankljivo, bi se dalo marsikaj spremeniti, kar mi seveda ne vidimo. Treba je pač vzpodbude, delavnosti in reform in vsega, da se prav uredi. — Če bomo to storili, bomo tudi naše mlečne izdelke, naš sir oddajali po boljših cenah kot doslej. Mleka imamo vendar zadosti, živine istotako. Saj 6—6 g. dnevno je množina, ki nekaj znači. Samo uporabiti je treba vrednost.

Hudo je prizadeta naša vas, in splot vse vasi na krnskem pobočju z velikim davkom na koze. V naši vasi se redi približno 300—400 koz. To število samo že pove, na kako hud način smo mi prizadeti. Deloma bi se morda dalo pomagati le na ta način, da posvečamo vse več pažnje kravam in deloma tudi ovčam, ki niso podvržene novemu davku.

Poudarjam pa na koncu s ponosom, da nas kljub tem težavam ne bo obvladal obup, kajti mi smo trdni, korenito hribovska ljudstvo, ki se od nekdaj bori s težavami za svoj obstoj. Borba, težave, to so prva točka našega življenjskega programa. Kultura, kateri naj se posvetimo in jo vedno bolj upoštevajmo, nas more samo jekleniti za to borbo.

RABELJ.

To ime je vedno spojeno bodisi z Rabeljskim jezerom, a še bolj pogosto z rabeljskim rudnikom svinca.

Spregovorimo danes par besed o rabeljskem rudniku in njegovi upravi: V tem rudniku so zaposlene skoraj vse delavne moči boskih vasi: Kala, Koritnice, Loga Strmeča, Soča itd. Imenovani rudnik je dala država v najem neki angleški družbi za precej dolgo dobo. Ti so prepustili upravo rudnika italijanskim uradnikom, kateri so dali proglas na delavstvo, da naj se upiše v delavski sindikat. Poprej so dobivali nekateri delavci 20—30 lir dnevne plače. Zraven tega še redne določe, tako da je bilo težko delo v rudniku vsaj deloma na pošten način poplačano. — Kaj pa sedaj? Prvo, kar se je opazilo, je bilo to, da so doklade kratko malo iz

Izmučena po tej dolgi povesti se je bolnica naslonila na blazino in zaprla oči. Baronovo obličje je polagoma pokrila smrtna bledoba; z naraščajočo potrtostjo je poslušal povest pravih in telesnih muk, s katerimi je nesrečnica plačala svojo krivdo. Vest mu je očitala: ti nisi odgovornost za to izgubljeno življenje.

— Ruta, — je rekel s pretrganim glasom: — tvoja povest je moja obsodba; jaz sem vsega kriv in Bog bo zahteval od mene strog račun za tvoje izgubljeno življenje.

Gospodarstvo

Oblatni tržniške blagovne borze

Bližnja Jugoslavija nam je bila do lanskega leta skoro izključna dobaviteljica krompirja, važne hrane našega kmetijskega prebivalstva. Zato ni prav nič čudnega, ako so nam jugoslovanski trgovci vročevali v podpis-sklepne pogodbe, po katerih sta se oba kontrahenta (prodajavec in kupec) obvezala podvreči se v spornih slučajih razsodišču novosadske, zagrebske ali ljubljanske blagovne borze. Jugoslovanski trgovci skoro niso hoteli pristajati na tržniške oblatnje, ker so jim lastni nudili mnogotere ugodnosti. Radi tega je popolnoma jasno, da so bili pri nas vsi nastali spori rešeni več ali manj na takozvani "prijeteljski način" in mogoče tudi v škodo naših trgovcev. Ko je pa začelo romunsko blago polagoma izpodrivati jugoslovansko, so prišlo kot dobaviteljice v poštev večinoma le tržniške uvozne trdnice, ki prodajajo vagonne količine žita na podlagi oblatenja tržniške blagovne borze. Večina tržniških trdnic ima v svojih tiskanih pogodbah "oblatenje", ki so le njim samim v prilogi, a nikdar in v nobenem slučaju v prilogi kupca. Brezdomno najlepši "oblatenja" je pač oni, ki pravi, da ostane prodano blago toliko časa prodajalčeva last, dokler ni popolnoma plačano. Kak nezmislil! Na tem mestu moram poudariti, da so vsi tisti in slični oblatenja brez vsakršne veljave in da so v slučaju kakakega spora merodajni le po tržniški trgovinski zbornici priznani oblatenja, katerih glavne točke podajam v današnjem članku.

Temeljna enota pri sklepanju žitnih pogodb je 100 kg. Mogoča je prodaja "alla rinfusa" ali pa v vrečah brutto za neto (tela per merce).

Pri prodajah se upošteva zdrava in dobra sredina zadnje letve iz vsakega dežela, odkoder blago prihaja.

Ako sta kontrahenta v pogodbi določila produkcijsko deželo, je prodajalec dolžan pod vsakim pogojem izročiti kupcu blago iz po pogodbi določene dežele.

Inozemsko blago se običajno prodaja brez uvozne carine. Vse prodaje je treba razumeti proti plačilu ob prejemu blaga.

Pri terminskih dobavah je dana prodajalcu možnost, da lahko izroči blago v vsakem poljubnem trenutku določene dobe, in kupec jo mora brez vsakega pridržka sprejeti.

Žito se prodaja po sledečih določbah:

- po opisu;
- po pregledu in odobritvi (vsiata e placuta ali vsiata ed accettata);
- po zapečatenem vzorcu,
- po zapečatenem vzorcu-tipu.

V slučajih, v katerih je bilo blago kupljeno po pregledu in odobritvi, je dolžnost kupca sprejeti blago tam, kjer leži. Kupec izgubi pri taki kupitvi vsakršno pravo do reklamacije, ako bi blago po kakovosti ne odgovarjalo. — Pri prodajah na podlagi zapečatenega vzorca mora dobavljeno blago popolnoma odgovarjati vzorcu. — Pri zapečatenem vzorcu-tipu mora blago sliniti istemu po kakovosti in barvi, po vrednosti se pa ne sme razlikovati za več kakor 2%.

Ako je bilo določeno, da prodajalec dobavi blago "alla rinfusa", tedaj ga sme izročiti za 5% več ali manj. Za v vrečah prodano blago pa veljata 2%.

Kupec je dolžan sprejeti blago v slučajih, ako razlika v kakovosti ne presega po vrednosti 5% pri pšenici ali rži, 6% pri koruzi in 8% pri ovsu ali ječmenu za krmo. Pri večji razliki pa zamore kupec sprejeti blago proti prisojeni mu odškodnini. Čisto lahko je pa tudi zavrne.

Ni li zavrnjeno blago odgovarjalo pogodbenim zahtevam, tedaj zamore prodajalec isto nadomestiti z drugim odgovarjajočim v teku treh dni po izvršeni kontestaciji neodgovarjajočega. Kupec je v tem slučaju dolžan sprejeti blago brez pridržka, akoravno bi mogoče med tem časom potekel dobavni rok.

Kupec mora plačati naročeno blago tudi tedaj, ako po kakovosti ne odgovarja sklenjeni pogodbi.

Pri prodajah "prosto carine" je prodajalec dolžan plačati vse stroške izhajajoče iz carinskih operacij.

Ako je bilo blago kupljeno

"franko namembna postaja", tedaj je prodajalec zamore odpustiti po povzetju ali nakazno. Toda v tem slučaju mora od fakture odbiti približni znesek za tovarnino, ako je blago plačljivo proti dokumentom.

Pri prodajah žita "alla rinfusa" gredo vsi stroški za nakup desk, ki služijo za ureditev vagona, na račun kupca.

Kotana se prodaja na podlagi sledečih določil:

- a) zdrava, suha;
- b) zdrava, umetno sušena;
- c) zdrava, času primerno suha.

Pri zadnji točki je treba poudariti, da zamore biti blago toliko suho, kolikor se more osušiti v produkcijski deželi do časa otovorjenja.

Pod jugoslovansko in madžarsko koruzo razumemo takozvani konjski zob ali pa okroglo blago ali pa mešanico obojih navedenih vrst. Ni dovoljena dobava domače ali inozemske koruze, v kateri bi bilo primešane več kot 5% bele.

Oves. Ni mogoče izročanje popolnoma črnega blaga.

Meka. Kupčija se vrši za 100 kg kosmate teže, vreča vključena.

Dobava domače moke je dovoljena samo v po 100 kg legaliziranih vrečah, dobava inozemske pa po običajnih točnih dežela.

Kakovost domače moke je določena po imenu mlina in po številki, kakovost inozemske po znamki ali vzorcu ali pa kratkoma po izvoru.

Pri terminskih pogodbah je treba razumeti prodano količino za razdeljeno na enake mesečne obroke.

Pri pogodbah za dobavo domače moke veljajo iste določbe v razmerju z glavnimi določili

pogodb dotičnih mlinov, ki so blago prodali.

F. G. (Dalje pride).

MODRA GALICA.

Tržniška kmetijska družba v Trstu naznanja, da je dospela nemška modra galica znamke Johannisthal v sili od 230 kg, ter naročila takojšnjo odpošiljatev vsem naročnikom.

Posamezne naročnike vabimo, da jo takoj dvignejo v naših skladiščih ul. Torrelliana 19 odnosno v ul. Raffineria št. 7.

Novih naročil za modro galico ne sprejemamo več za letoš.

Kese znanke "Chercur"

nam dosepejo te dni. Takoj ob prejemu bomo odpustili vsem naročnikom naročeno množino kos. Do preklica sprejemamo še naročila za večje število.

SEMENA IN KMETIJSKE POTREBŠČINE.

V zalogi imamo vse vrste semen poljskih in vrtnih, trav, razne kmet. ročne orodje in stroje, umetna gnojila v vseh vrstah, kakor tudi mešanice pripravljene za posamezne rastline.

VINOGRADNIŠKE POTREBŠČINE IN ORODJE.

Škropilnice "Vermorel" Ferrara, Volpi. Žepalnice ročne in nahrbtnice, ploščinate "Volpi" in okrogle "Idealne".

ČEBELARŠKE POTREBŠČINE.

Satnice iz naravnega voska, katero zamozujemo tudi za voske, točalnice za med znamke "Graze" na 3 in 4 satnice, vilice in nože za odkrivanje celic, pocinjena sita za med, kadilnice, čebelarške maske, klešče za A. Z. panje, ščetke za ometanje čebel, strgajoče za dno, pilalnike, topilnice in cevke za voske štla in luknjaste za vrtnanje okvirja ter razno drugo orodje.

Na zahtevo presrehamo tudi vsak drugi predmet, ki se potrebuje v čebelarstvu.

Tržniška kmet. družba v Trstu ulica Torrelliana 19.

vtakne oblast obsojenca, če bi se vendar le pojavil.

Novi društvi v Ameriki

V Zedinjenih državah Sev. Amerike se je ustanovilo novo društvo: National Society of Longfellowa, t. j. državno udruženje velikih ljudi. Člani zamore postati le oni državljani, ki merijo nad 1.80 m. Zahtevajo pa po listih in shodnih daljših posteljah po hotelih, večja vrata in prostornejše avtomobile, da se jim ne bo treba ključiti v posteljah, v vratih in avtomobilih.

Država brez poslanikov

Osednja vlada v Pekingu (Kitajski) je obvestila tajništvo pri Družbi narodov v Ženevi (Švica), da se zaprejo s 1. maja vsa kitajska poslaništva in vsi kitajski konzulati. Kot vzrok se navaja v obvestilu težki finančni položaj države, ki onemogoča vzdrževanje državnih zastopstev v inozemstvu.

Zlate in poljske reki

Geološki zavod v Varšavi (Poljska) je ugotovil, da se nahaja v blatu reke Lan, ki se izteka v reko Pripiet, zlato in srebro, in sicer vsebuje ena tona blata pet gramov zlata in trinajst gramov srebra. Tako blato se vleče 130 kilometrov na dolgo.

Britev pogodbi

V kazalnici v Lafnu (Nemčija) je pred prazniki pežri neki kaznjeneč brivsko britve in ščetko za zobe. Kakor se ugotovi, je storil to iz samomorilnega namena. Ker ga je pa bilo škoda, so zdravniki takoj izvršili operacijo in mu odstranili pri drugem posegu v notranjosti oba predmeta.

V brezalkoholnih Zedinj. državah

Zakladni urad v Washingtonu objavlja, da je bilo od onega časa, ko je začel delovati zakon o prepovedi alkohola, ubitih 39 uradnikov v boju s tihotapci. 24.018 avtomobilov in 839 ladij v skupni vrednosti več ko 62 milijonov dolarjev, kakor tudi 519 pol miliona galon alkohola se je zaplenilo. Število aretiranih oseb, ki so se

pregrešile zoper prepoved alkohola, je že davno preseglo 300.000.

Tagorejeva solata.

Ko je obiskal Rabindranat Tagore, največji indijski pesnik in pisatelj, glavno mesto na Danskem Kopenhagen, se je neka meščanka tako navdušila za indijsko književnost in njenega predstavitelja, da je sestavila novo posebno jed in jo imenovala Tagorejeva solata. To solato priporočajo danski listi za velikonočne praznike. Da bodo pojmlili naši bralci vpliv velikega pesnika na mehko žensko dušo, navajamo sestavo te solate: glavna solata, paradizniki, banana, precej osoljeno olje, surov rumenjak, med in limona. Nočemo ocenjevati tega literarnega proizvoda, le radovedni smo, če bo moral človek po praznikih zaužiti ricinovo olje, ali bo že zadostovala Tagorejeva solata.

STARODAVNA TOVARNA TEHTNIC, UTEŽ IN MER

GIUSEPPE FLORENC & Co.

z zalogo in delavnico za poprave TRST, Via Antonio Cuccia 6, Tel. 13-64

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da so se dopustile vse tehtnice za trgovske potrebe sistema "Florenz" k mrosodni poskušnji glasom metrične pravilnika, ki je stopil v veljavo 1. januarja 1924. tudi v novih pokrajinah. Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah (393)

Klavirji 341
Planini
Harmoniji
PRODAJA
POSODA

Avtomatični klavirji
Plačevanje na obroke
Patent F. I. P.

Popolnost 427
Eleganca
Prilagodnost
Prodaja in poskusi
brez obave za nakup
Belavica Ing. GIRO ROSA
Trst, Via Valdirivo št. 24

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlate kupuje v vsaki možni po najvišjih cenah.

Krone plačuje višje kot vsi drugi.

Zaloga raznovrstnih ur in zlatinca.

Odhodi vlakov

Pomen kratice: o — osebni, ob — ubrani, b — brzi vlak, m — mešani vlak

TRST — TRŽIČ

5 (o), 5.25 (o), 6.10 (o), 6.45 (b), 7 (b), 8.25 (o), 8.50 (b), 10.35 (b), 12.30 (o), 15 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 17.25 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.20 (o), 20 (b), 23.45 (o)

TRŽIČ — TRST

4.31 (o), 6.37 (o), 7.10 (o), 8.08 (o), 9.23 (b), 10.07 (ob), 10.42 (b), 10.55 (o), 11.46 (b), 13.49 (o, se ustavi na Biviji, v Griljanu in Miramaru), 13.35 (b), 14 (o), 16.11 (o), 17.14 (o), 17.48 (b), 18— (o), 19.24 (b), 22.01 (o), 22.32 (o) 23.12 (b)

TRST — BENETKE

5 (o), 7 (b), 8.05 (b), 8.50 (b), 10.35 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 20 (b), 23.45 (o)

BENETKE — TRST

0.40 (o), 5.25 (o), 6.32 (1-2), 8.10 (b), 8.57 (b), 10.55 (b), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (b), 18.35 (o), 20.20 (b)

TRST — GORICA — VIDEM

a) iz Trsta: 5.25 (o), 6.45 (b), 8.25 (o), 12.30 (o), 15 (b), 17.25 (b), 19.20 (o).
b) iz Gorice: 6.6 (o), 7.22 (o), 8.13 (b), 10.25 (o), 14.28 (o), 16.27 (b), 19.10 (b), 21.20 (o)

VIDEM — GORICA — TRST

a) iz Vidma: 5.05 (o), 6.50 (b), 9.04 (o), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o, do Gorice), 18 (b), 20.10 (o).
b) iz Gorice: 6.08 (o), 7.27 (b), 10.07 (o), 13.02 (b), 16.23 (o), 18.42 (b), 21.13 (o)

TRST — GORICA — PODBRDO

a) iz Trsta: 6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 18.35 (o, do Gorice).
b) iz Gorice: 7.56 (b), 8.53 (o), 14.08 (o), 17.10 (o), 19.22 (b)

PODBRDO — GORICA — TRST

a) iz Podbrda: 5.05 (o, do Gorice), 8.45 (b), 11.45 (o), 17.00 (o), 19.40 (b), b) iz Gorice: 5.17 (o), 6.45 (na južni post.), 10.09 (b), 13.30 (ob), 19.21 (o), 21.03 (b)

TRST — POSTOJNA

1.00 (b), 5.12 (ob), 7.10 (b), 9.20 (o, do Nabrezine, tu zveza z vlakom, ki odhaja ob 10.13), se ustavi na St. Petra 11.52 (o), 11.30 (b), 13.4— (ob, do St. Petra in v Reko), samo iz St. Petra 16.42 (o), 15.54 (o), 18.35 (o, na Reko), samo iz St. Petra 21.16 (o), 19.45 (b), 20.20 (b), 21.05 (b)

POSTOJNA — TRST

2 (b), 4.55 (o), 6 (b), 6.40 (b), 7.25 (b), 9.30 (ob), 14 (m), 14.59 (b), 17 (o, do St. Petra), iz St. Petra 17.40 (b), 18.05 (o), 19.50 (b), 20.55 (o, do St. Petra), iz St. Petra 21.23 (o)

REKA — ST. PETER

5.25 (o), 8.40 (o), 12 (m), 15.45 (o), 19.15 (o)

ST. PETER — REKA

5.27 (o), 8.04 (o), 9.24 (o), 11.49 (o), 16.35 (o), 21.49 (o)

TRST — BUJE — POREČ

5.00 (o), 10.00 (o, Buj), 13.55 (o), 18.25 (o, Buj)

POREČ — BUJE — TRST

5.15 (o), 14.14 (o), 16.25 (o, do Buj)

GORICA — AJDOVŠČINA

7.57 (o), 13.05 (o), 19.35 (o)

AJDOVŠČINA — GORICA

4.25 (o), 11 (o), 17 (o)

ČEDAD — KOBARID

8.00 (iz C. Barbeta, o), 13.03 (o), 17.50 (o)

KOBARID — ČEDAD

6 (o), 10.50 (o), 16 (o)

TRST — HERPELJE — PULA

5.20 (o), 11.55 (o, do Herpelje, tu zveza s prihodnjim brzovlakom), 12.30 (b), sama iz Kanfanara ob 6.08 (o), in 19.50 (o), 19.05 (o)

PULA — HERPELJE — TRST

(Iz Herpelje) 6.39 (o), 4.55 (o), 7.35 (o, do Kanfanara in v Rovinj), 11.50 (b), 16.35 (o), 17.40 (o, samo do Kanfanara)

Razne zanimivosti

Fotomat.

O tem novem izumu smo že poročali. Je to poseben avtomat, kamor vrže človek 25 cent. (34 dolarja) in dobi osem fotografij svoje lastne osebe. Ta aparat je izumil, kakor smo že tedaj omenili, mlad Rus Anatol Josopov. Za ta izum se je zanimal poseben amerikanški sindikat pod vodstvom Henryja Morgenthaua, bivšega poslanika Zedinjenih držav v Carigradu, stopil v dogovor z mladim umetnikom in kupil te dneve izum in pravice do izkoriščanja izuma za en milijon dolarjev.

Vauklina Tolstega igralka.

Grofica Vera Tolstoj, vnučinja velikega ruskega pisatelja Lea Tolstega, ki je bila doslej uslužbena v neki praški brivnici, pojde kot filmska igralka v Ameriko. Najle so jo Združene filmske družbe v Los Angeles-u (Kalifornija) za začasno plačo 1000 dolarjev na mesec. Grofica Vera ima sedaj 24 let, poročena je bila s češkim tovarnarjem Bakovskim, od katerega se je pa ločila, ko je mož napravil vse premoženje. Grofica nastopi najprej v "Vstajenju", znanem romanu svojega deda.

Semam izgubljenih stvari

Kakor vsake tri mesece, tako je izdala tudi sedaj berlinska policija seznam stvari, ki so se bile izgubile in našle v prvem četrtletju letošnjega leta. Največ se je izgubilo dežnikov, od teh devdeset odstotkov ženskih in le deset odstotkov moških dežnikov. Naj navedemo iz tega seznama nekaj nenavadnih stvari, ki so jih pošteti najditelji izročili policiji: avtomobilska kolesa, motocikli, otroški vozički brez otroka seveda, dve postelji z žimnico, bas in dragoceni niz z brilianti, ki se je našel v nekem avtomobilu in čigar lastnica se še ni zglasila. Ako se ne zgasi oseba, ki je izgubila predmet, v teku enega leta, postane lastnik najditelj, in če ta odkloni, pa občina.

Velika nagrada.

Arturo Toscanini, znani italijanski dirigent, bo vodil v kratkem v Zedinjenih državah štirideset orkestralnih koncertov, za kar mu je obljubljena skupna nagrada v znesku 60.000 dolarjev. To je doslej najvišja nagrada, ki jo je dobil kdaj kak koncertni dirigent. Newyorški listi so že preračunali, da dobi maestro Toscanini za vsako minuto taktiranja pri vseh štiridesetih koncertih 25 dolarjev (500 lir).

Zlati zakladi.

To zimo so kopali učeni raziskovalci, zastopniki pennsylvanskega vseučilišča v Ameriki in britskega muzeja v Angliji, v pradomovini človeštva v Kaliforniji. Sedaj objavljajo raziskovalci svoje uspehe. Po trudoplnem delu so se v Uru, rojstnem kraju očaka Abrahama, našli zlati zakladi, ki imajo enako umetniško vrednost kakor predmeti, ki so se našli v Tutankamonom grobu, a so za 2200 let starejši. Prišli so namreč do hermetično zaprtih, v skalo vsesanih sob, kamor so se bili pred 5500 leti položili mrtlič. Vse drugo se je izpremenilo v prah in pepel, tako les, obleke, kosti, le zlato je kljubovalo času. Dobila so se kruna

mozaična dela neprecenljive vrednosti, tako šahovska plošča iz slovovala iz lapis lazulija. Med zlatimi predmeti, ki so se našli v omenjenih sobah, naj navedemo zlato iglo, zlate klešče za kodranje las, zlato žlico. Vsi predmeti so mojstrski, dovršeno izdelani.

Pomota.

Te dneve se je vozil soliden meščan in obrtnik s cestno železnico v Saint Etienne-ju (Francija). Bral je svoj list, ki ga je bil pravkar kupil. Nenadoma pa skoči k njemu ženska, začne ga objemati, poljubovati in s solznimi očmi je venomer trdila: «Moj dragi mož, kje si bil, štela sem te že med mrtve!» Mož jo je gledal, umikal se ji je, a umakniti se ji ni mogel. Njeni objemi so bili le prekrepi. Ko je prišel nekoliko do sapa, je odločno zatrdil, da ne pozna ženske, da ni njen mož, to pa že iz enostavnega vzroka, ker sploh ni oženjen. Toda žena ni hotela tako hitro izpušiti moča, ki ga je po tolikem času srečno izteknila. Voz cestnega tramvaja se je ustavil, prišel je policaj, da uredi to zakonsko zadevo. A bilo je vse zaman. Ona je trdila, da je on njen mož, on se je tega branil z vsemi štirimi in odločno izjavljal, da te tu se je spomnila žena, da ima ženske ne pozna in da je samc. njena mož vžgano sliko na prsih. Vsi trije, policaj, mož in žena so šli na bližnjo policijsko postajo, kjer se je mož moral sleči, da se je žena prepričala, da to ni bil je njen mož. Policijski komisar se je uveril, ko je videl fotografijo moža, ki mu jo je pokazala žena, da sta si njen mož, ki ji je bil najbrž že umrl, in mož, ki ga je uvela v tramvaju, zelo podobna. Odtod torej pomota.

Dobra igralca

Mirodilničar Will Quingley in trgovec Harry Wills, oba iz New Yorka, morata biti v resnici strastna sicer, a obenem zelo dobra biljardista. Pred osmimi leti sta sklenila, da bosta igrala toliko časa, dokler ne doseže eden med njima sto točk nad drugim. Začela sta igrati in igrata še dandana. Ob nasprotnika sicer ne igrata trajno in nepretrgoma, marveč le vsak tork v neki kavarni, in sicer od pete ure popoldne do polnoči. Njun prijatelj jima napiše točke. Doslej sta prišla oba igralca 2990 krat skupaj. Ni treba posebej omenjati dejstva, da imata oba igralca vedno mnogo gledalcev in da se radi tega tepejo med sabo kavarnarji, kdo bo dal igralcema na razpolago svoj biljard.

Jetnšnica na dražbi

V mestecu Londonderry-ju (Nova Škotska) je jetnšnica, ki se še več let ni rabila. Meščani so pridni in pošteni, nobeden se ni še več let kaznoval z zaporom. Mestni svet je sklenil, da proda prazno jetnšnico na dražbi. Določil se je dan dražbe in polovica meščanov se je udeležila dražbe, večino je prignala radovednost. Dražbitelj je bilo le malo, in še pri teh ni bilo pravega veselja do dražbe. Končno se je odkazalo poslopje kupcu za 7 angl. funtov (nad 700 lir). Iz iskupčka se da sklepati, da poslopje ni bilo prav veliko. Meščani se sedaj povprašujejo, čemu bo jetnšnica kupcu in kam

Ustanovljena 1. 1839. Pošt. ček 10.5